

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۶، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب الوجود بالذات برطرف نمی سازد. ج) به نظر «تیلور»، افلاطون ابداع کننده خدانشناسی فلسفی است. د) به عقیده فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است. ه) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد.	۱/۲۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) حالت یک معلول را که ذاتاً است، می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علت می گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش و موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق درک می کنند.	۱/۲۵
۳	گزینه درست را انتخاب نمایید: الف) کدام اصل، پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ (۱) مغایرت وجود و ماهیت (۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجود علت تامه، معلول بوجود نمی آید، این فرد، «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته است؟ (۱) نفی علیت (۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی (۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به «نظری و عملی» تقسیم کرد که بود؟ (۱) ارسطو (۲) افلاطون	۱
۴	هر یک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» (۱) کرگور ب) «ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.» (۲) کانت (۳) افلاطون	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه دهید:		
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «یا خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل دهید:		
۸	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر انسان با حمل «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایت‌مندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دوم حاکمیت کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ب) بخش انتخابی

☒ دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سوالات ۱۷ تا ۲۴، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

ردیف	سوالات	نمره
۱۷	رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۸	سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۹	نظر دموکریتوس درباره ماده اولیه تشکیل دهنده جهان و نحوه پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.	۱
۲۰	تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید.	۱
۲۱	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می دهند؟ توضیح دهید.	۱
۲۲	مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه جاهله بنویسید.	۱
۲۳	با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) مشرق جهان ب) مغرب وسطی	۱
۲۴	معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید.	۱
۲۴	جمع نمره	
سر بلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

الف) بخش الزامی

۱	الف) غلط ص ۳ (ب) درست ص ۱۲ (ج) درست ص ۳۳ (د) درست ص ۴۰ (ه) غلط ص ۴۱ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۲	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ (ب) ناقصه ص ۲۶ (ج) واجب الوجود - عله العلل ص ۴۲ (د) شهود ص ۵۰ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) (۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ (ب) (۲) نفی ضرورت ص ۲۶ (ج) (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی ص ۳۵ (د) (۱) ارسطو ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) (۳) افلاطون ص ۳۴ (ب) (۱) کرگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	هیوم - اوگوست کنت ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱- جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	در عبارت "انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۹	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱/۲۵
۱۰	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	۰/۷۵
۱۱	دیوید هیوم می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خوردن و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خوردن علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	۱/۵
۱۲	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	۱
۱۳	زیرا بر اساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدیر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	۱
۱۴	هر اکتیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. ۰/۲۵ ص ۵۱	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

۱۵	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعه کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	۱
۱۶	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
بخش انتخابی (ب)		
۱۷	اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۰/۵ مثلاً «عدد هشت فرد است» ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۱۰	۱
۱۸	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۷۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۲۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۹	او معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر متناهی پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵ ص ۲۳	۱
۲۰	هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان است. ۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵ ص ۴۵	۱
۲۱	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص ۵۸	۱
۲۲	مدینه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص ۷۱	۱
۲۳	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ب) مغرب و وسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۴	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. ۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص ۸۷	۱
۲۴	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر ، خدا قوت